

Rust, ruimte en natuur

Voor velen de ingrediënten voor een geslaagde vakantie. De waddeneilanden vormen dan ook een favoriete vakantiebestemming. Zomer en winter.

De bouw van bruggen en dijken, al dan niet in combinatie met inpoldering heeft het aantal eilanden in Nederland flink teruggebracht. De Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden zijn geen echte eilanden meer. Tiengemeten, in het Haringvliet, vormt een uitzondering. In de voormalige Zuiderzee zijn Marken en Urk verbonden met het vasteland. De Waddeneilanden zijn onze enige echte eilandengroep. Een beeld van een bijzonder deel van Nederland.

Ruimte voor recreatie

Onze eigen 'Gordel van smaragd' is bescheiden van omvang; de vijf permanent bewoonde eilanden beslaan in totaal slechts 386 vierkante kilometer. Onze kleinste provincie (Utrecht) is bijna viermaal zo groot. Ruimte voor recreatie is er volop. Zestig procent van de landoppervlakte van de Waddeneilanden wordt in beslag genomen door natuur en recreatieterrein. Landelijk is dit slechts 16 procent. Texel, met 13,4 duizend inwoners de grootste van de vijf Waddeneilanden, ook qua oppervlakte, heeft naar verhouding de minste natuur. Bijna tweederde deel van dit eiland heeft een agrarische bestemming (onder meer voor 30 duizend schapen en geiten). Op de twee kleinste eilanden, Schiermonnikoog en Vlieland, wordt ruim 90 procent van het grondgebied in beslag genomen door natuurlijk terrein.

Waddengasten

In totaal overnachtten in 1999 bijna 1,2 miljoen gasten op de Wadden. Bijna 80 procent van hen is afkomstig uit eigen land. De resterende 20 procent komt vrijwel geheel voor rekening van onze oosterburen.

Meer dan 20 procent van de Nederlandse vakantiegangers op de wadden is afkomstig uit de provincie Noord-Holland. Als rekening wordt gehouden met het aantal inwoners per provincie dan zijn vooral inwoners van de provincies Friesland en Flevoland liefhebbers van de wadden. Onder de waddengasten zijn daaren-

tegen inwoners uit Zeeland, Limburg en Noord-Brabant schaars. Waarschijnlijk speelt de afstand mee en voor Zeeuwen is het verschil met de thuisbasis wellicht te klein.

Recreatiewoningen

Het aantal recreatiewoningen op de Wadden is aanzienlijk. Naast ruim tienduizend 'gewone' woningen staan er bijna 6,5 duizend recreatiewoningen. In absolute termen telt Texel de meeste: 3,5 duizend. Verhoudingsgewijs heeft Schiermonnikoog de meeste: hier staan 437 recreatiewoningen naast 522 gewone woningen.

Zomer en winter

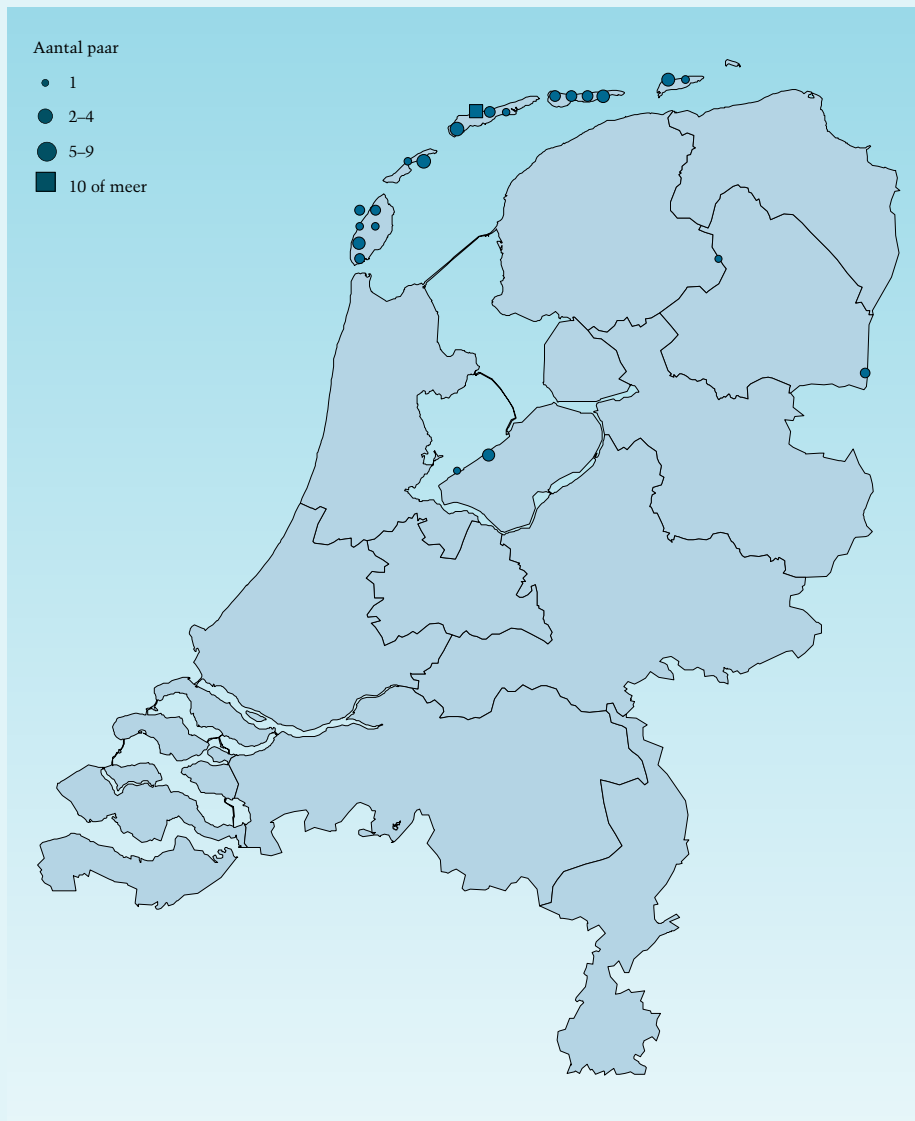
De wadden trekken opmerkelijk veel bezoekers in de winter. Een kwart van gasten komt in deze periode. In de Noordzeepadplaatsen is dat bijna de helft minder. Volgens het KNMI is het aantal zomerse dagen (maximumtemperatuur boven 25 graden Celsius) het laagst van het gehele land: 5 of minder per jaar. Het Zuid-Hollandse deel van de Noordzeekust haalt zo'n 15 zomerse dagen. Ook is de gemiddelde windsnelheid op de wadden hoger dan elders aan de Noordzeekust. De grote aantrekkingskracht van de wadden moet gezocht worden in rust en natuur. Overigens is het gemiddeld aantal uren zonneschijn en de gemiddelde jaartemperatuur nauwelijks afwijkend van de rest van de Noordzeekust.

Werk op de Waddeneilanden

Je zou het bijna vergeten maar er werken ook nog mensen op de Waddeneilanden. Er zijn bijna achtduizend banen van werknemers, dus exclusief de zelfstandigen en meewerkende gezinsleden. Weinig verrassend is een aanzienlijk deel (37 procent) van deze banen te vinden in de handel en horeca. Landelijk is dit 20 procent.

Henk Nijmeijer

Verspreiding van de blauwe kiekendief, 1997

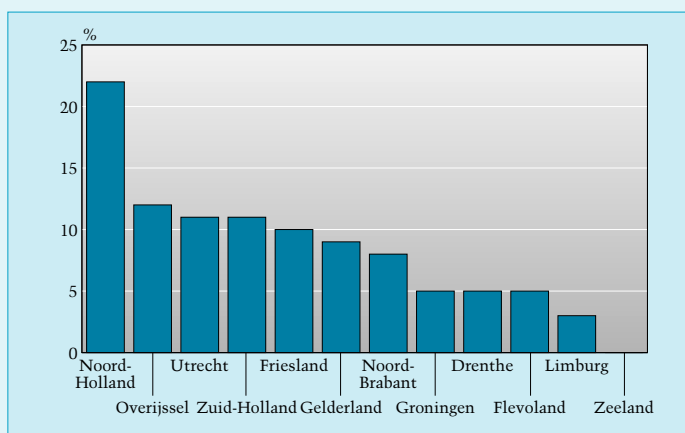

Veel bezoekers, unieke natuur

Vijf eilanden op een rij. Als we tenminste Rottumerplaat en Rottumeroog buiten beschouwing laten. Deze twee eilanden hebben geen vaste inwoners en weinig bezoekers. De verhouding tussen het aantal inwoners en het aantal gasten van de vijf bewoonde Waddeneilanden is zeer scheef te noemen. In totaal wonen er nog geen 24 duizend mensen terwijl er in 1999 ruim meer dan een miljoen gasten op de eilanden verbleven. En daar zijn de dagtrips nog niet in megeteld. Uiteraard verbleven al die gasten niet tegelijkertijd op de eilanden, maar toch; in een jaar tijd bijna vijftigmaal zoveel gasten als inwoners, dat is toch wel zeer gastvrij.

Naast de rust en de ruimte zal een deel van de bezoekers naar de wadden komen voor de unieke natuur. Tijdens de overtocht kan men misschien nog een glimp opvangen van enkele van de ongeveer 1500 zeehonden in de Waddenzee. Op de eilanden zelf zijn het vooral de vogelaars die aan hun trekken komen. Binnen de Nederlandse grenzen is het een uniek natuurgebied. Sommige vogelsoorten komen vrijwel uitsluitend daar voor. SOVON Vogelonderzoek Nederland telde bijvoorbeeld in 1997 80 à 90 broedparen van de blauwe kiekendief. In de rest van het land werden er slechts tien paren geteld, waarvan zeven in Flevoland. De totale populatie in Nederland van deze roofvogel wordt geschat op 100 tot 110 paren.

Vakantiegangers Waddeneilanden naar woonprovincie, 1999

Inwoners en woningen op de Waddeneilanden, 1999

